Základní škola, Dětský domov,
Školní družina a Školní jídelna
Vrbno p. Pradědem
nám. Sv. Michala 17,
příspěvková organizace
793 26 Vrbno pod Pradědem
IČ: 00852619

Základní škola, Dětský domov, Školní družina a Školní jídelna, Vrbno p. Pradědem, nám. Sv. Michala 17, příspěvková organizace

Dětský domov

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„Připravujeme se“

Vypracoval: ředitel organizace, Mgr Markéta Remešová

Platnost a účinnost od 01. 10. 2026

Verze ze dne 01. 10. 2026 ruší verzi z 03. 02. 2025

Obsah

1 Identifikační údaje 4

2 Dětský domov 5

2. 1 Vymezení hlavního účelu DD 5

2. 2 Základní organizační jednotka DD 6

2. 3 Vymezení zákonných norem 6

2. 4 Ekonomické podmínky 7

2. 5 Materiální podmínky 7

3 Konkrétní cíle vzdělávání 9

3.1 Zaměření školského zařízení 9

3.2 Východiska práce na DD 9

3.3 Cíle vzdělávání 10

Kompetence k učení 12

Kompetence k řešení problémů 13

Kompetence komunikativní 13

Kompetence sociální a personální 14

Kompetence občanské 15

Kompetence pracovní 16

4 Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech 17

4.1 Délka a časový plán vzdělávání 17

4.2 Formy výchovně vzdělávací práce v mimoškolní oblasti 17

5 Průřezová témata 19

5.1 Environmentální výchova 19

5.2 Multikulturní výchova 19

5.3. Mediální výchova 19

5.4 Výchova k myšlení v evrop. souvislostech a výchova demokrat. občana 19

5.5 Osobnostní a sociální výchova 19

6 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami 21

7 Podmínky ukončování vzdělávání a pobytu dětí 22

8 Bezpečnost a ochrana zdraví dětí 23

8.1 Zásady dodržování bezpečnosti při zájmových činnostech 23

9 Personální zabezpečení provozu 25

Závěrečná ustanovení 26

1 Identifikační údaje

Název organizace:	Základní škola, Dětský domov, Školní družina a Školní jídelna, Vrbno p. Pradědem, nám. Sv. Michala 17, příspěvková organizace.
Adresa:	nám. Sv. Michala 17, Vrbno p. Pradědem, 793 26
IČ:	00852618
Ředitel:	Mgr. Markéta Remešová

Statutární zástupce ředitele, VV: Bc. Vratislav Nosálek

Zástupce ředitele, úsek ZŠ: Mgr. Lada Pecníková

tel./fax:	554 75 17 20
e-mail:	marketa.remesova@ddvrbno.cz
	vratislav.nosalek@ddvrbno.cz, lada.pecnikova@ddvrbno.cz
www:	www.ddvrbno.cz
Právní forma:	příspěvková organizace
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj, 28. října 117, Ostrava, 702 18, IČ: 70890692

Organizace sdružuje

Základní škola	kapacita: 90	IZO: 110 551 265
Dětský domov	kapacita: 48	IZO: 110 551 257
Školní družina	kapacita: 20	IZO: 110 551 281
Školní jídelna	kapacita: 120	IZO: 110 551 290

TENTO ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM SE TÝKÁ SEKCE DĚTSKÉHO DOMOVA. HLAVNÍM CÍLEM ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU JE, ABY DÍTĚ ZÍSKALO TAKOVÉ SCHOPNOSTI, DOVEDNOSTI A NÁVYKY, KTERÉ BY MU UMOŽNILY CO NEJLEPŠÍ ZAŘAZENÍ PŘI NÁVRATU DO SPOLEČNOSTI, A UMĚLO SE ORIENTOVAT V BĚŽNÉM ŽIVOTĚ.

2 Dětský domov

Činnost DD je vymezena zákonem č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a zákonem č. 563/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. V právních vztazích vystupuje svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

DD uplatňuje jednotu výchovy a vzdělávání, spojení školského zařízení se životem a usiluje o všestranný harmonický rozvoj osobností dětí. Formuje jejich intelektuální a mravní rozvoj, připravuje je na tvořivou práci i odbornou činnost v povolání a poskytuje všechny výchovy – estetickou, zdravotní, tělesnou, rodinnou, ekologickou a další.

2.1 Vymezení hlavního účelu DD

Hlavním účelem DD je zajišťovat péči dětem s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Tyto děti se vzdělávají ve školách, které jsou součástí organizace, stejně tak v těch, které jsou mimo organizaci, např. ve městě Vrbno pod Pradědem.

Do dětského domova mohou být umísťovány děti ve věku zpravidla od 4 do nejvýše 18 let (§ 12 zákona 109/2002 Sb.). DD může poskytovat plné přímé zaopatření zletilé nezaopatřené osobě po ukončení výkonu ústavní výchovy, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let (zákon č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře) a to za podmínek sjednaných ve smlouvě mezi nezaopatřenou osobou a DD zastoupeným ředitelem.

DD pečuje o děti podle jejich individuálních potřeb a vytváří podmínky podporující sebedůvěru dítěte, rozvíjející citovou stránku jeho osobnosti a umožňující aktivní účast dítěte ve společnosti. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální.

Poskytuje náhradní výchovnou péči pomocí výchovných a vyučovacích metod, prostředků, forem výchovy a vzdělávání dětem, které ze závažných

důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině. Zejména byla-li výchova nezletilého vážně narušena či ohrožena. DD připravuje děti k začlenění do pracovního procesu a života společnosti, zajišťuje komplexní péči o děti.

2. 2 Základní organizační jednotka DD

Základní organizační jednotkou v DD je rodinná skupina. DD má šest základních organizačních jednotek pro práci s dětmi – rodinných skupin (dále jen RS) v nichž jsou umístěny děti obojího pohlaví, sourozenci se zařazují do jedné RS (výjimečně do různých RS, zejména z výchovných důvodů) od čtyř do osmnácti let, popřípadě do ukončení přípravy na povolání:

- u nichž soud nařídil ústavní výchovu
- u nichž soud vydal rozhodnutí o předběžném opatření
- na základě smlouvy mezi ředitelem zařízení a zletilým nezaopatřeným dítětem – občanem po ukončení výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy, který se připravuje na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let a za podmínek sjednaných ve smlouvě.

2. 3 Vymezení zákonných norem

- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních, o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a v násl. novelizacích;
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání;
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících;
- Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních;
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a v násl. novelizacích;
- Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách;
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník;
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád;

- Výnos ministryně MŠMT č. 5 z 1. 2. 2016, kterým se stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči;
- Další prováděcí výnosy a zákonné normy.

2. 4 Ekonomické podmínky

Zařízení je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje, hospodaří s finančními prostředky přijatými z rozpočtu nebo prostřednictvím zřizovatele, a to v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem.

DD má právo hospodaření s majetkem Moravskoslezského kraje vymezeném ve zřizovací listině. Finanční vztah mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací je určen těmito zřizovatelem stanovenými ukazateli:

a) příspěvek zřizovatele na činnost organizace
b) dotace zřizovatele na investice

2. 5 Materiální podmínky

Dětský domov má kapacitu 48 dětí. Domov je rozčleněn na 6 rodinných skupin. Péči o děti v rámci rodinné skupiny zajišťují zpravidla dva pedagogičtí pracovníci – vychovatelé. Noční služba je v zařízení zajišťována pedagogickými pracovníky – asistenti pedagoga. Každá rodinná skupina má k dispozici plnohodnotnou bytovou jednotku se sociálním zařízením, kuchyní, jídelním koutem, obývacím prostorem, místností pro vychovatele a pokoji dětí.

Děti starší šestnácti let a zletilé nezaopatřené osoby mají možnost využívat samostatného bydlení v startovacím/ cvičném bytě. Ubytování v bytě je pro děti prestižní záležitostí, vyžaduje určitou míru samostatnosti dítěte nebo zletilé nezaopatřené osoby a zodpovědnosti.

Dětem je poskytováno plné přímé zaopatření podle ustanovení zákona 109/2002 Sb., a to: stravování, ubytování, ošacení, učební potřeby a pomůcky, úhrada nezbytně nutných nákladů na vzdělávání, úhrada nákladů na zdravotní péči, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze

zdravotního pojištění, pokud nebyla péče vyžádána zákonnými zástupci (osobami odpovědnými za výchovu), kapesné, osobní dary a věcná pomoc při odchodu zletilých ze zařízení, úhrada nákladů na dopravu do sídla školy.

Prádlem, ošacením, a obuví jsou děti vybavovány dle potřeby. Dále mohou být hrazeny: potřeby pro využití volného času a rekreaci, náklady na kulturní, uměleckou, sportovní a oddechovou činnost, náklady na soutěžní akce, rekreace, náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu.

3 Konkrétní cíle vzdělávání

3.1 Zaměření školského zařízení

Nejdůležitějším základním cílem práce zaměstnanců zařízení je svědomitě a dlouhodobě připravovat děti pro další samostatný a plnohodnotný život ve společnosti.

Z výše uvedeného základního výchovného cíle jsou stanovovány jednotlivé dílčí výchovné cíle a metody. Tyto cíle jsou realizovány v Programu rozvoje osobnosti dítěte (dále jen PROD), který zpracovávají zodpovědní kmenoví vychovatelé RS. PROD vypracovávají zodpovědní vychovatelé pro každé dítě zvlášť včetně metod, postupů a s přihlédnutím k individualitě a osobnosti toho kterého dítěte. Jednotlivé úkoly PROD jsou v rámci plnění včleňovány do týdenních plánů jednotlivých RS. Hlavní (dílčí) cíle jsou především samostatnost dětí v osobním životě, schopnost aktivně se zapojit do společenského života, schopnost autoregulace a sebeovládání, vytvořené pracovní návyky, pozitivní náhled na život, emocionální vyrovnanost a také úspěšně ukončené vzdělání jako hlavní předpoklad dalšího plnohodnotného života.

3.2 Východiska práce na DD

- zajištění bezpečného a podnětného prostředí pro ohrožené děti na základě vyhodnocení potřeb
- tvorba PROD (Programu rozvoje osobnosti dítěte), do něhož vychovatel promítá cíle, metody a formy dosažení jednotlivých cílů dítěte
- předcházení traumatizace dětí plánováním budoucích kroků společně s dítětem, jeho rodinou a pracovníkem OSPOD (případové konference)
- multidisciplinární přístup odborníků k dítěti a jeho rodině
- umožňování pobytů dítěte v rodině (s ohledem na jeho bezpečný vývoj)
- plánování návratu dítěte do původní rodiny
- posilování vhodných projevů chování
- motivace dětí ke vzdělávání a k profesní orientaci
- vedení k zodpovědnosti a samostatnosti
- postupné začleňování dětí do života mimo zařízení
- předcházení rizikovému chování
- otevřenost, důraz na spolupráci s místní komunitou

- podpora umístění dítěte do náhradní rodiny

3.3 Cíle vzdělávání

Cílem výchovné práce je podněcovat děti k tvořivému myšlení, logickému uvažování, rozvíjet u nich schopnost spolupracovat, respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Snažíme se u dětí rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě, aby se projevovaly jako svébytné a zodpovědné osobnosti, které jsou schopny uplatňovat svá práva i práva druhých. Pomáháme dětem poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastním životě.

a) **Vést děti k všestranné a účinné komunikaci**: podporujeme u dětí společensky přijatelnou komunikaci, kultivaci stávajících verbálních projevů – odbourání vulgarismů, verbální agresivity, rozvíjíme schopnost navázat rozhovor vhodnou formou, respektovat názory druhých.
b) **Rozvíjet u dětí schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých**: pomáháme dětem vytvářet základní pracovní návyky, ve smyslu zvládnutí sebeobsluhy, péče o své osobní věci i prostředí, ve kterém žijí. Vytváříme podmínky pro týmovou práci dětí, učíme je spolupracovat s vrstevníky i pracovníky. Pro děti je důležité zažít úspěch a uspokojení z vykonané práce.
c) **Umožnit dětem osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení**: vedeme děti k pravidelné domácí přípravě, k upevňování získaných vědomostí, k péči o školní pomůcky. Motivujeme je k samostatnému myšlení, rozvíjíme schopnost rozhodování a stanovování přiměřených cílů.
d) **Pomáhat dětem poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**: vytváříme podmínky pro rozvoj dovedností nutných pro samostatný a zodpovědný život. Poskytnutím reálného obrazu o společnosti, rozvíjíme objektivní sebehodnocení a zdravý kritický nadhled.
e) **Vytvářet u dětí potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem,**

svému prostředí i k přírodě: učíme děti kultivovaným způsobem vyjadřovat své pozitivní a negativní emoce tréninkem zvládání emocionálně zátěžových situací. Vytváříme dostatek příležitostí k získávání příjemných prožitků. Vedeme děti k uvědomění si vlastní osobnosti, vlastních pozitivních vlastností.

f) **Učit děti aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný**: zautomatizováním bezpečnostních opatření se snažíme předcházet úrazům ve volném čase. Upevňování znalostí o zdravém fyzickém i psychickém vývoji jedince, rozvoj dovedností péče o vlastní zdraví, psychohygieny, překonávání stresových situací. Upevňování znalostí z oblasti plánovaného rodičovství a prevence sexuálně přenosných chorob. Znalost následků zneužívání návykových látek, předcházení vědomému poškozování zdraví a vzniku závislostí.

4 Rozvoj klíčových kompetencí

Vychovatelé vycházejí z Ročního plánu činností. Výchovně vzdělávací činnost je rozpracována v Týdenních plánech výchovné činnosti tak, aby jejím prostřednictvím byly u dětí utvářeny, rozvíjeny a upevňovány všechny klíčové kompetence. Obsah jednotlivých kompetencí je rozpracován do výchovných cílů, které jsou postupně naplňovány. Činnosti, kterými se plní jednotlivé výchovné cíle, kmenoví vychovatelé plánují ve svých rodinných skupinách. Vycházejí z individuálních potřeb, zájmů, možností, schopností a dovedností jednotlivých dětí.

Kompetencemi rozumíme systém vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnotových orientací, které vyjadřují úroveň znalostí daného dítěte.

V souladu s prioritami společnosti byly jako klíčové stanoveny:

Kompetence k učení

Dítě poznává smysl a cíl učení, umí posoudit vlastní pokrok, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě, samostatně pozoruje a získané výsledky porovnává.

Stanovené cíle:

- dítě vyhledává a využívá informací v praktickém životě,
- dítě si uvědomuje význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním,
- dítě používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí,
- dítě má náhled na své jednání a chování, je schopno sebehodnocení,
- dítě si je vědomo sebe samo a umí prožívat své úspěchy

Formy a metody práce:

- motivujeme děti k získávání nových informací,
- vedeme děti k zodpovědné a pravidelné přípravě na vyučování,
- nabídkou zájmových činností vedeme děti k rozvoji dovedností,
- pomáháme dětem plánovat další vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Dítě využívá své individuální schopnosti a získané dovednosti při samostatném řešení problémů, orientuje se v nově vzniklých situací a reaguje na ně.

Stanovené cíle:

- dítě překonává překážky, samostatně řeší běžné životní situace přiměřeně ke svým schopnostem,
- dítě vnímá problémové situace, umí rozpoznat problém a najít nejvhodnější způsob řešení,
- dítě přijímá důsledky svého chování, nenechá se odradit nezdarem,
- dítě důvěřuje pedagogickým a odborným pracovníkům, umí požádat o radu při řešení složitějších problémů.

Formy a metody práce:

- Učíme děti přiměřeně se vyjadřovat a prosazovat vlastní potřeby a postoje
- Učíme děti adekvátním reakcím na kritiku
- Vedeme děti ke schopnosti přiznat chybu a poučit se z ní
- Pomáháme dětem uvědomovat si jejich reálné schopnosti
- Učíme děti požádat o pomoc a podporu aktivně vyhledat
- Vedeme děti k řešení konfliktů společensky přijatelným způsobem

Kompetence komunikativní

Dítě dokáže vyjádřit vlastní pocity při jednotlivých prožitcích, umí komunikovat, naslouchat a porozumět ve vztahu k osvojovaným tématům, dokáže spolupracovat s ostatními a respektovat jejich prostor.

Stanovené cíle:

- dítě vyjadřuje vlastní názory a postoje, obhájí je vhodnou formou, využívá získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi,
- dítě rozumí obsahu sdělení, přiměřeně na ně reaguje,
- dítě se vyjadřuje spisovně, bez vulgarit

Formy a metody práce:

- Vytváříme klidné a vstřícné prostředí pro vzájemnou komunikaci

- Vedeme děti k formálně a obsahově správné komunikaci
- Usměrňujeme tempo a hlasitost verbálního projevu
- Netolerujeme vulgární, agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy
- Dětem s narušenou komunikační schopností zajišťujeme péči odborníků
- Učíme děti naslouchat druhým.

Kompetence sociální a personální

Dítě propojuje a využívá již dříve získané poznatky, účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v kolektivu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, posuzuje své reálné fyzické a duševní možnosti.

Stanovené cíle:

- dítě má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i společnosti,
- dítě respektuje pravidla práce v týmu a přispívá svou činností ke kvalitě společné práce,
- dítě respektuje druhé lidi, je vnímavé k potřebám malých dětí, seniorů a osob s postižením,
- dítě je schopno vytvářet vztahy s vrstevníky, má úctu ke všem zaměstnancům domova.

Formy a metody práce:

- Učíme děti otevřenosti a citlivosti k lidem, toleranci, úctě a solidaritě k druhým.
- Vedeme děti ke schopnosti vcítit se do situace druhého, pochopení postojů, pocitů a chování druhých.
- Podporujeme kontakt s rodiči, sourozenci, širší rodinou a dalšími blízkými lidmi.
- Podporujeme děti v navazování sociálních kontaktů a kamarádství.
- Rozvíjíme schopnost dětí orientovat se ve svých pocitech a dávat je najevo přiměřeným způsobem.
- Upevňujeme hygienické návyky a sebeobslužné činnosti dětí.
- Učíme je sebeobslužným činnostem.
- Vedeme děti ke správnému hospodaření a zacházení s finančními prostředky.

Kompetence občanské

Dítě chápe svoje místo v komunitě a ve společnosti, je si vědomo principů základních zákonů a mravních hodnot společnosti, zná tradice a historii společnosti, umí se chovat ekologicky a šetří životní prostředí.

Stanovené cíle:

- dítě zaujímá zodpovědný postoj ke konkrétní situaci a dle svých možností poskytuje účinnou pomoc v situacích ohrožující život a zdraví,
- dítě respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- dítě chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností,
- dítě zná naše tradice a kulturní i historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Formy a metody práce:

- Pomáháme orientovat se v základních mravních hodnotách.
- Seznamuje děti se základy občanského a trestního práva ČR.
- Vedeme děti k dodržování dohodnutých pravidel.
- Vedeme děti k respektování autorit.
- Podporujeme samostatnost v rozhodování a přijímání důsledků rozhodnutí.
- Seznamuje děti s historickým a kulturním dědictvím naší země.
- Vedeme děti k aktivním kulturním a sportovním činnostem.
- Učíme děti šetřit přírodní zdroje, životní prostředí.
- Seznamujeme děti se základy bezpečného chování při práci a dalších činnostech a se základy první pomoci.

Kompetence pracovní

Dítě chápe smysl a význam práce pro svůj život, zná své pracovní možnosti, rozvíjí je, rozumí nutnosti celoživotního vzdělávání, má pozitivní vztah k práci, využívá svých teoretických znalostí při praktických činnostech.

Stanovené cíle:

- dítě má pozitivní vztah k manuálním činnostem,
- dítě je trpělivé a pečlivé při pracovních činnostech,
- dítě si váží práce své i druhých lidí,
- dítě používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky,
- dítě přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí,
- dítě využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, rozhoduje se o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Formy a metody práce:

- Rozvíjíme znalostí a dovedností, které směřují k volbě budoucího povolání.
- Provázíme dítě jednáním s institucemi a úřady
- Podporujeme kladný a zodpovědný přístup k práci
- Učíme je upevňovat a dodržovat pracovní návyky a postupy
- Vedeme je k dodržování bezpečnostních pravidel
- Pomáháme dětem v rozhodování o budoucí profesní orientaci

4 Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech

Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají mezipředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které v DD probíhají. Jednotlivé činnosti, aktivity jsou uskutečňovány a chápány jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

4.1 Délka a časový plán vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces v oblasti mimoškolní probíhá po celý rok, a to i ve dnech, kdy není školní vyučování. Jsou specifikovány v Ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti a rozpracovány do jednotlivých konkrétních cílů, úkolů a činností v týdenním výchovně vzdělávacím plánu jednotlivých rodinných skupin

Délka je dána dobou trvání pobytu dětí v našem zařízení. Zájmové vzdělávání probíhá po celý rok.

4.2 Formy výchovně vzdělávací práce v mimoškolní oblasti

- příprava na vyučování: uskutečňuje se pravidelně denně od pondělí do čtvrtka v neděli a dále individuálně podle potřeb dětí. Navazuje na školní vzdělávání;
- výchovně vzdělávací činnost – rozvoj dovedností, návyků a sebeobslužných činností: poskytuje především dětem nabídku účelného využití volného času, navazování kladného vztahu k přírodě a rozvíjení v oblasti kultury, zdraví, sportu apod. Přispívá k dalšímu rozvoji osobnosti dětí. Nedílnou součástí jsou také činnosti zaměřené na chod domácnosti, sebeobsluhu. Pravidelnou činnost organizují vychovatelé;
- zájmová činnost – výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost: zájmová činnost je realizována v průběhu výchovného procesu podle týdenních plánů. Další zájmová činnost je realizována i prostřednictvím docházky do zájmových kroužků při

spolupracujících základních školách, sportovních oddílech v okolí, SVČ apod.

- skupinová i individuální rekreační činnost – činnost spojená s pobytem mimo zařízení: tato činnost se uskutečňuje formou pobytů a výcviků, jednorázových akcí. Dále pak formou krátkodobých akcí určených pro rodinné skupiny nebo děti dle zájmu. Základem tohoto druhu činnosti je organizování pobytů, které jsou považovány za smysluplné organizování volného času, relaxaci, a i prevenci sociálně patologických jevů;
- reedukační činnost – osvětová, metodická a odborná činnost, vedení k prevenci sociálně patologických jevů: je poskytována podle podmínek a potřeb jednotlivých dětí nebo skupin odbornou pomocí pracovníků ZŠ, DD, ŠD a ŠJ nebo spolupracujících organizací (např. Open House, Středisko volného času apod.);
- individuální přístup – zejména vytvoření podmínek pro speciálně pedagogický a terapeutický přístup: individuální práce je stěžejní formou práce v DD. Zahrnuje speciálně pedagogickou práci vychovatele s dítětem na základě PROD;
- nabídka volnočasových aktivit: jde o umožnění trávení volného času dle požadavků a potřeb jednotlivých dětí. Nabídka vychází vstříc dětem, které chtějí naplňovat svůj volný čas o samotě nebo v neorganizovaných skupinkách.

5 Průřezová témata

Veškerá výchovně vzdělávací činnost směřuje ke zlepšení situace dítěte, lepšímu začlenění dětí do společnosti, navazování kladného vztahu k přírodě a rozvíjení v oblasti kultury, zdraví, sportu apod. Na základě průřezových témat se propojují obsahy vzdělávání různých oborů a vytváří cíle jednotlivých výchov. Výchovy se prolínají do všech každodenních činností dětí v DD a přispívají ke vzdělávání dětí přirozenou cestou.

5.1 Environmentální výchova

Zabývá se ochranou životního prostředí, formováním ekologicky správného vztahu dětí k přírodě a vysvětlováním závažností ekologických problémů, které ovlivňují naši planetu. Environmentální výchova je realizována především každodenní aktivitou a zažitím správných návyků (tzn. třídění odpadů, šetření energiemi a zdroji, aktivním způsobem života apod.). Výstupy v týdenních plánech.

5.2 Multikulturní výchova

Je realizována již samotným soužitím různých etnik a náboženských vyznání v rodinných skupinách DD. Výchova vede děti k toleranci a respektování jinakosti, k odmítání xenofobie a násilí.

5.3. Mediální výchova

Zaměřuje se na dovednost rozpoznat co je a není objektivní informace, orientovat se v mediální komunikaci, zvládat základní práce na počítači, bezpečně používat prostředky elektronické komunikace, ovládat jednoduché elektronické přístroje apod.

5.4 Výchova k myšlení v evrop. souvislostech a výchova demokrat. občana

Zdůrazňuje osobní odpovědnost za dění ve společnosti, poznání života v jiných zemích. Vede děti k vzájemné solidaritě a seznamuje je se základními informacemi o právech dětí na základě Deklarace práv dítěte.

5.5 Osobnostní a sociální výchova

Zabývá se sociálně právními otázkami rodiny, prevencí rizikového chování a sociálně patologických jevů. Rozvíjíme právní povědomí o důsledcích porušování společenských norem. Podporujeme přijatelné chování v

rozličných spoločenských situacích a upevňujeme správné charakterové vlastnosti.

6 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání. Obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Úkolem zařízení je:

- vytvářet vhodné a nezbytné podmínek pro děti se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním,
- vybavit se pomůckami pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, dodržovat přísně zásady individuálního přístupu k dětem
- podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními potřebami se řídí Vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, vydanou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 21. ledna 2016.
- Zaměstnanci dodržují zásady individuálního přístupu k dětem. DD spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickým centrem, individuálními terapeuty
- Zaměstnanci využívají forem individuální nebo skupinové integrace, zvýšený dohled nad dětmi. Individuální plány obsahují způsob poskytování speciálně pedagogické péče a využívá se převážně externích odborníků, metodika prevence, výchovného poradce apod.
- Při hodnocení se vždy přihlíží k povaze postižení nebo zvýhodnění.
- Samozřejmostí je zvyšování odbornosti pedagogických pracovníků formou rozšiřování pedagogického vzdělání, absolvováním školení a seminářů.

7 Podmínky ukončování vzdělávání a pobytu dětí

Ředitel DD ukončí pobyt dítěte v DD:

a) jestliže soud zrušil ústavní výchovu nebo jestliže uplynula stanovená doba trvání ústavní výchovy, s výjimkou případu, kdy ke dni uplynutí této doby není skončeno řízení soudu o prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy,

b) dosáhne-li zletilosti, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvá do ukončení přípravy na povolání,

c) dosáhne-li věku 19 let, byla-li mu prodloužena ústavní výchova, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvá do ukončení přípravy na povolání,

d) jestliže rozhodnutí soudu o osvojení nebo o svěření dítěte do pěstounské péče nabylo právní moci,

e) po uplynutí doby trvání předběžného opatření nebo po jeho zrušení soudem.

8 Bezpečnost a ochrana zdraví dětí

DD zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí při vzdělávání a výchově, činnostech s nimi přímo souvisejících a při poskytování školských služeb. Zároveň přihlíží k věku dětí, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.

Vnitřní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy, před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Vnitřní řád je zveřejněn na přístupném místě v DD a prokazatelným způsobem jsou s ním seznámeny všichni pracovníci DD a děti.

Děti jsou povinny na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dodržovat vnitřní řád, předpisy a pokyny DD k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byly seznámeny. Plnit pokyny zaměstnanců DD vydané v souladu s právními předpisy a vnitřním řádem. Vychovatel seznámí děti se všemi předpisy a zdůrazní význam tohoto poučení.

DD zajistí dětem, aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocnění. Rovněž zajistí, aby se zásadami první pomoci byli seznámeni děti i všichni zaměstnanci DD. Na vhodných místech umístí seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení. O provedených opatřeních informuje kromě pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců DD i děti.

8.1 Zásady dodržování bezpečnosti při zájmových činnostech

Pohybové a sportovní činnosti

Při všech pohybových a sportovních činnostech zajišťuje pedagog po celou dobu dohled, vydává jasné, přesné a srozumitelné pokyny, kontroluje bezpečnost a funkčnost nářadí a náčiní před zahájením hry.

Plavání a koupání

Plavání a koupání se uskutečňuje pouze na vyhrazených místech, kde je koupání povoleno. Pedagog ověří předem bezpečnost místa pro koupání a plavání, vymezí prostor, kde se budou děti pohybovat a učiní opatření, aby měl přehled o počtu koupajících a plavajících dětí. Na jednoho pedagoga je maximálně 8 dětí, z toho mohou být 4 děti ve vodě.

Lyžování

Lyžování je vedeno pedagogickými pracovníky, kteří zodpovídají za bezpečnost dětí a náplň činnosti. Lyže musí být po bezpečnostní stránce zcela v pořádku a seřízené odborným servisem. Děti jsou povinny dodržovat bezpečnostní předpisy a pokyny pedagoga k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví (ochranné přilby, brýle, používání lanovek a vleků).

Děti jsou rozděleny do skupin podle své výkonnosti a zdravotního stavu. Skupina má nejvýše 8 dětí. Skupina se řídí pokyny pedagoga, který jede v čele a v závěru jede vždy zkušený lyžař.

Sportovně turistické a cyklistické výlety

Před každým výletem jsou děti poučeny o bezpečnosti a ochraně zdraví, o vhodném oblečení a vhodné výstroji. Skupina má nejvýše 8 dětí na jednoho pedagoga. Pedagogičtí pracovníci jsou povinni dbát na mentální úroveň dětí, jejich pohybovou vyspělost, výkonnost a zdravotní stav.

Před zahájením cyklistického výletu ověří pedagog povinné vybavení, technický stav jízdních kol včetně ochranné přilby. Děti musí být seznámeny s pravidly silničního provozu. Skupina má nejvýše 8 dětí.

Při horských túrách se musí důsledně respektovat momentální zdravotní stav dětí a aktuální povětrnostní podmínky, značení tras a pokyny Horské služby.

Bruslení

Při bruslení odpovídá za bezpečnost dětí pedagogický pracovník. Děti bruslící na kolečkových bruslích používají ochranné prostředky zmírňující následky pádů (chrániče na kolena, lokty, zápěstí a přilbu).

Bezpečnost dětí při soutěžích a přehlídkách

Pedagogičtí pracovníci zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí po celou dobu soutěže, přehlídky a akce (doprava dětí, dozor).

9 Personální zabezpečení provozu

Činnost DD je zajištěna interními pedagogickými pracovníky. Výchovu a vzdělávání zajišťují kvalifikovaní vychovatelé, kteří plní předpoklady pro výkon činnosti dle zákona č.563/2004Sb. ve znění pozdějších předpisů a § 18 zákona č. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů a další zaměstnanci zajišťující potřeby ubytovaných dětí, rozvoj jejich schopností, dovedností a návyků a smysluplného naplnění jejich volnočasových aktivit.

Závěrečná ustanovení

1. Školní vzdělávací program (ŠVP) je veřejným dokumentem umístěným na přístupném místě v dětském domově.
2. Každá RS vlastní 1 výtisk, který je vyvěšen ve vychovatelně RS. Kmenoví vychovatelé podrobně konkretizují formy a cíle dle potřeb skupiny a individuality dítěte.
3. Ředitel zařízení nebo vedoucí vychovatel/ka seznámí prokazatelným způsobem s vydáním a obsahem školního vzdělávacího programu všechny zaměstnance. Děti s vydáním a obsahem školního vzdělávacího programu seznámí vychovatelé.

Tento školní vzdělávací program nabývá účinnosti dne: 01. 10. 2026

Příloha:

1. Obecný plán rozvoje osobnosti dítěte

Ve Vrbně pod Pradědem dne 01. 10. 2026

Mgr. Markéta Remešová, ředitel organizace

Mgr. Markéta Remešová

Digitálně podepsal Mgr. Markéta Remešová
Datum: 2026.11.02 09:59:47 +01'00'

ZŠ, DD, ŠD a ŠJ
Vrbno p. Pradědem
příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

Základní škola, Dětský domov,
Školní družina a Školní jídelna
Vrbno p. Pradědem
nám. Sv. Michala 17,
příspěvková organizace
793 26 Vrbno pod Pradědem
IČ: 00852619

Příloha č. 1 ŠVP: Obecný plán rozvoje osobnosti dítěte a přípravy na samostatný život

1. **Věkové kategorie:**
   - 1. věková skupina: 4–6 let
   - 2. věková skupina: 6–11 let
   - 3. věková skupina: 11–15 let
   - 4. věková skupina: 15–18 let (příprava na osamostatnění)
2. **Oblasti výchovy:**
   1. Osobní hygiena a péče o tělesné zdraví
   2. Oblékání, obouvání a péče o ošacení
   3. Úklid, údržba domácnosti a manuální zručnost
   4. Provoz domácnosti, finanční a digitální gramotnost
   5. Doprava, cestování a komunikace
   6. Základy vaření, výživa a udržitelný životní styl
   7. První pomoc, bezpečnost a péče o zdraví
   8. Vztahy, rodinná a sexuální výchova, kyberbezpečnost
   9. Společenské chování a nenásilná komunikace
   10. Občanská gramotnost, právo a příprava na trh práce
   11. Duševní zdraví, trauma-respektující přístup a psychosociální odolnost
   12. Participace, znalost práv a budování podpůrné sítě pro odchod z péče

1. Osobní hygiena a péče o tělesné zdraví

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Samostatnost při mytí obličeje a rukou s použitím mýdla. ● Správná technika čištění zubů (s dohledem dospělého). ● Základní česání vlasů, používání kapesníku. ● Samostatné používání WC a hygienické návyky po použití. ● Sprchování a koupání s pomocí dospělé osoby.
6–11 let	● Samostatné sprchování a mytí vlasů. ● Pravidelná úprava a stříhání nehtů. ● Základy používání tělové kosmetiky (deodoranty, krémy). ● Základní hygiena spojená s počínající pubertou.
11–15 let	● Důsledná osobní hygiena v období dospívání (řešení akné, tělesného pachu). ● Specifická hygiena chlapců a dívek (menstruační hygiena, intimní hygiena). ● Výběr a správné používání antiperspirantů a pleťové kosmetiky. ● Základy holení a úpravy vousů u chlapců.
15–18 let	● Kompletní samostatná péče o tělo, pleť, vlasy a chrup. ● Samostatný výběr a nákup osobní kosmetiky podle individuálních potřeb. ● Bezpečné metody holení a úpravy tělesného ochlupení. ● Porozumění důsledkům zanedbané hygieny pro zdraví i společenský uplatnění. ● Samostatné objednání a návštěva kadeřnictví, dentální hygieny či odborného lékaře.

2. Oblékání, obouvání a péče o ošacení

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Poznávání a pojmenování základních druhů oděvů a obuvi. ● Zapínání knoflíků, zipů, patentků; základy zavazování tkaniček. ● Správný postup při samostatném oblékání a svlékání. ● Základy ukládání věcí na určené místo.

6–11 let	● Samostatný výběr oděvu a obuvi podle počasí a denní aktivity. ● Úklid a organizace vlastní skříně a botníku. ● Základy drobné péče (přišití knoflíku, provlečení gumy/tkaničky). ● Ruční přeprání drobných kusů prádla. ● Účast při nákupu oblečení a balení zavazadla na výlet/tábor.
11–15 let	● Výběr oděvu podle příležitosti (předepsaný dres na sport, formální oděv). ● Drobné ruční opravy šitím (zašití švu, záplata). ● Čtení základních symbolů údržby na štítcích oblečení. ● Žehlení jednoduchých kusů prádla (trička, ručníky). ● Samostatné balení kufru/batohu na cestu.
15–18 let	● Samostatná obsluha pračky a sušičky (volba programů, dávkování, třídění prádla). ● Žehlení a kompletní údržba šatníku (skládání, sezónní skladování). ● Odstraňování běžných skvrn šetrnými postupy. ● Rozpočet na nákup oblečení, udržitelnost v módě (secondhandy). ● Dress code pro pracovní pohovory a oficiální události.

3. Úklid, údržba domácnosti a manuální zručnost

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Ukládání hraček, knížek a osobních věcí po ukončení hry. ● Pomoc při stlání postele a odnášení špinavého prádla.
6–11 let	● Utírání prachu, zametání, stlání a úprava vlastního lůžka. ● Vysávání vysavačem (včetně výměny sáčku či vyčištění nádoby). ● Mytí nádobí, plnění a vyprazdňování myčky. ● Vynášení a správné třídění odpadu (plast, papír, sklo, bio, elektro).
11–15 let	● Vytírání podlah, kompletní úklid koupelny a WC s čisticími prostředky. ● Převlékání ložního prádla. ● Práce s ručním nářadím (šroubovák, kleště, kladívko, metr). ● Péče o pokojové rostliny a okolí domu.
15–18 let	● Kompletní úklid a běžná údržba bytu. ● Bezpečná obsluha a údržba spotřebičů (čištění filtrů pračky, odvápnění varné konvice). ● Montáž a demontáž nábytku podle návodu (ploché balení). ● Drobná svépomocná údržba (výměna žárovky/LED svítidla, utěsnění kapajícího kohoutku, montáž poličky).

	● Postup při řešení havárií (uzavření vody, plynu, jističe elektřiny, přivolání řemeslníka).

4. Provoz domácnosti, finanční a digitální gramotnost

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Chápání hodnoty věcí a potřeby péče o ně. ● Základní povědomí o penězích (výměna zboží za peníze v obchodě).
6–11 let	● Hospodaření s kapesným (spoření, rozlišení chci vs. potřebuji). ● Orientace v cenách běžného zboží a služeb. ● Bezpečné používání telefonu/tabletu (časové limity, pravidla pro aplikace).
11–15 let	● Příjmy a výdaje domácnosti (náklady). ● Používání bankovního účtu, kapesní platby kartou či mobilem. ● Bezpečnost na internetu (silná hesla, 2FA, ochrana osobních údajů, phishing). ● Využití AI nástrojů pro přípravu do školy a ověřování informací (ověřování faktů, dezinformace). ● Hospodaření s energiemi (voda, elektřina, plyn, internet) a zásady úspor.
15–18 let	● Sestavení osobního a domácího rozpočtu (plánování nájmu, energií, stravy, finanční rezervy). ● Mobilní a internetové bankovnictví, QR platby, správa trvalých příkazů a inkasa. ● Hledání nájemního bydlení (nájemní smlouva, kauce, předávací protokol, práva a povinnosti nájemce). ● Rizika finančních produktů (úvěry, mikropůjčky, exekuce, kreditní karty, pojištění odpovědnosti a domácnosti). ● Využívání digitální identity (BankID, Identita občan, Portál občana, datová schránka).

5. Doprava, cestování a komunikace

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Poznávání základních dopravních prostředků. ● Bezpečná chůze po chodníku a přecházení vozovky za ruku s dospělým.
6–11 let	● Bezpečné chování v provozu jako chodec a cyklista (přilba, reflexní prvky). ● Nákup jízdenek MHD (hotovost, karta, aplikace). ● Orientace na zastávkách a v jízdních řádech.

	● Odeslání pohlednice nebo dopisu.
11–15 let	● Plánování trasy v dopravních aplikacích (IDOS, Mapy.cz, Google Maps). ● Nákup jízdenek na vlak/autobus online i v pokladně (využití žákovských a studentských slev). ● Příjem a odesílání balíků přes samoobslužné boxy (Zásilkovna, Balíkovna, Pošta). ● Etika mobilní a elektronické komunikace.
15–18 let	● Samostatné cestování po ČR i do zahraničí (vyhledání spojů, rezervace ubytování online). ● Správa mobilních dat, bezpečná práce na veřejných Wi-Fi sítích. ● Oficiální elektronická komunikace (psaní formálního e-mailu úřadům či zaměstnavateli). ● Využívání sdílené mobility (bikesharing, carsharing) a znalost pravidel.

6. Základy vaření, výživa a udržitelný životní styl

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Poznávání a rozlišování základních druhů ovoce, zeleniny a pečiva. ● Základy stolování (používání příboru, odnášení nádobí).
6–11 let	● Příprava jednoduché studené kuchyně (namazání chleba, oloupání a nakrájení ovoce/zeleniny). ● Příprava teplého nápoje (čaj, kakao) s dodržením bezpečnosti. ● Nákup základních potravin podle nákupního lístku. ● Správné ukládání potravin (lednice, spíž) a kontrola trvanlivosti.
11–15 let	● Bezpečná manipulace s noži a spotřebiči (sporák, trouba, mikrovlnka, mixér). ● Vaření základních příloh a jednoduchých jídel (těstoviny, rýže, brambory, vejce, polévky). ● Čtení složení potravin (datum spotřeby, alergeny, nutriční hodnoty). ● Základy ekologické spotřeby: předcházení plýtvání potravinami, základy kompostování/bioodpadu.
15–18 let	● Sestavení týdenního jídelníčku s ohledem na vyváženost a stanovený rozpočet. ● Kompletní příprava teplých jídel z čerstvých surovin (pečení, dušení, smažení, porcování masa). ● Hygiena při práci s potravinami (křížová kontaminace u surového masa, skladování zbytků). ● Bezzbytkový přístup v kuchyni, využití re-use center, komunitních nabídek a secondhandů.

7. První pomoc, bezpečnost a péče o zdraví

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Povědomí o úrazu a bolesti, nahlášení zranění dospělému. ● Pravidlo: léky podává pouze dospělá osoba.
6–11 let	● Znalost tísňových linek (155, 150, 158, 112), adresy, kontaktní osoby. ● Ošetření drobných oděrek, aplikace náplasti. ● Správné měření tělesné teploty digitálním teploměrem.
11–15 let	● První pomoc: zastavení silného krvácení, zotavovací poloha. ● Používání mobilní aplikace ZÁCHRANKA pro přivolání pomoci. ● Rizika návykových látek (alkohol, nikotinové sáčky, kratom, energetické nápoje, nelegální drogy). ● Ošetření popálenin, vyvrtnutého kotníku, úpalu.
15–18 let	● Základy resuscitace (KPR – stlačování hrudníku, povědomí o AED defibrilátoru). ● Řešení krizových stavů (otrava, závažná poranění, autonehoda). ● Orientace ve zdravotnictví: registrace u praktického a zubního lékaře, preventivní prohlídky. ● Zdravotní pojištění (vyřízení průkazu pojištěnce, doplatky za léky).

8. Vztahy, rodinná a sexuální výchova, kyberbezpečnost

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Pojmenování členů rodiny a blízkých osob. ● Respekt k tělesným hranicím (moje tělo patří mně, pravidlo spodního prádla).
6–11 let	● Rozpoznání zdravých a nezdravých vrstevnických vztahů (šikana vs. kamarádství). ● Anatomické rozdíly mezi pohlavími a biologické základy dospívání. ● Zásady bezpečného sdílení fotek a osobních informací na internetu.
11–15 let	● Fyzické a psychické změny v pubertě (dospívání, emoce). ● Partnerské vztahy, respekt, souhlas a komunikace ve vztahu. ● Prevence pohlavně přenosných infekcí a neplánovaného těhotenství (antikoncepce). ● Rizika v online prostoru: cybergrooming, sexting, kyberšikana, pornografie vs. realita.

15–18 let	● Zodpovědnost v intimních vztazích, plánované a vědomé rodičovství. ● Rozmanitost vztahových uspořádání a sexuálních orientací bez předsudků. ● Prevence domácího a partnerského násilí, řešení toxických vztahů. ● Právní a finanční aspekty manželství, partnerství a rodičovství.

9. Společenské chování a nenásilná komunikace

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Základní návyky: pozdrav, prosba, poděkování, omluva. ● Základy stolování (neskákat do řeči, sedět u stolu).
6–11 let	● Chování na veřejnosti (obchod, doprava, škola, divadlo). ● Ohleduplnost ke starším osobám a lidem se zdravotním postižením. ● Péče o čistý a upravený zevnějšek na veřejnosti.
11–15 let	● Společenská etiketa (vykání/tykání, přednost ve dveřích). ● Kultura stolování v restauraci (objednání, chování u stolu). ● Zásady nenásilné komunikace a konstrukce argumentů bez agrese.
15–18 let	● Formální vystupování při jednání na úřadech, v bance a u zaměstnavatele. ● Společenský dress code a etiketa při významných událostech (taneční, ples, pohovor). ● Asertivní chování, schopnost nastavit si hranice a říci „ne“.

10. Občanská gramotnost, právo a příprava na trh práce

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Znalost vlastního jména, příjmení a věku.
6–11 let	● Znalost adresy bydliště a orientace v obci. ● Povědomí o složkách IZS (policie, hasiči, záchranáři) a fungování obce.
11–15 let	● Základní lidská práva a povinnosti občanů ČR. ● Právní odpovědnost mládeže od 15 let (trestní a přestupková odpovědnost). ● Orientace ve výběru střední školy / učebního oboru (volba povolání).
15–18 let	● Příprava na trh práce: psaní strukturovaného životopisu (CV) a průvodního e-mailu, simulace pracovního pohovoru.

	● Zákoník práce: pracovní smlouva, DPP, DPČ, zkušební doba, výpověď, práva zaměstnance. ● Sociální zabezpečení: orientace v dávkách (příspěvek na bydlení, doplatek na bydlení, úřad práce). ● Občanské průkazy, pasy, vyřízení trvalého pobytu, reklamace zboží a služeb.

11. Duševní zdraví, trauma-respektující přístup a psychosociální odolnost

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Rozpoznání a pojmenování základních emocí (radost, smutek, hněv, strach). ● Uklidňující techniky za pomoci dospělého (objetí, dechová hra).
6–11 let	● Vnímání vlastního těla a emocí, rozpoznání zátěžových situací. ● Destigmatizace psychické péče: návštěva psychologa/terapeuta jako běžná součást péče o zdraví. ● Základní grounding techniky při úzkosti či vzteku (zklidnění dechu, soustředění na smysly).
11–15 let	● Rozpoznání vlastních emocionálních spouštěčů (triggerů) a zvládání výkyvů nálad. ● Práce se strachem ze selhání, posilování sebedůvěry a odolnosti vůči tlaku vrstevníků. ● Kontakty na anonymní odbornou pomoc (Linka bezpečí, chatové poradny, krizová centra).
15–18 let	● Práce s vlastní identitou, přijetí vlastní životní historie a odloučení od původní rodiny. ● Péče o duševní zdraví při zvýšené zátěži (zkoušky, odchod z DD, hledání práce). ● Zvládání krizí, prevence syndromu vyhospodaření / vyhoření, vyhledání odborné psychoterapeutické péče.

12. Participative, znalost práv a budování podpůrné sítě pro odchod z péče

Věková skupina	Klíčové dovednosti a kompetence
4–6 let	● Schopnost vyjádřit své přání a volbu (výběr hry, oblečení, jídla z možností).
6–11 let	● Aktivní účast na tvorbě pravidel dětské skupiny/komunity v DD. ● Povědomí o tom, že dítě má právo být vyslyšeno v záležitostech, které se ho týkají.
11–15 let	● Znalost práv dětí v ústavní péči (úloha OSPOD, dětský ombudsman, stížnostní mechanismy v DD).

	● Spoluúčast na hodnocení vlastního pokroku a stanovení osobních cílů. ● První formování osobní podpůrné sítě (vychovatel, patron, mentor, učitel).
15–18 let	● Aktivní podíl na tvorbě a revizi svého Plánu přípravy na samostatný život / PROD. ● Sebeobhajoba: kultivované prosazování vlastních práv a zájmů na úřadech a ve škole. ● Vytvoření konkrétní sítě kontaktů pro odchod: klíčový dospělý/mentor, neziskové organizace (Domy na půl cesty, doprovodné programy), terénní sociální pracovníci. ● Znalost postupů při odchodu z DD (jednání s DD, žádost o zaopatřovací příspěvek / příspěvek při odchodu, kontakt s Úřadem práce a obcí pro získání dostupného bydlení).